

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การประชุมผู้จัดการสาขา

ครั้งที่ ๑ ตั้งแต่ ๒ ถึง ๑๔ กันยายน ๒๕๑๐

ณ สำนักงานใหญ่

การประชุมนี้มีผู้เข้าประชุม ๒๖ คน คือ

๑. นายจำเนียร สาระนาค	ผู้จัดการธนาคาร
๒. นายสุปรีกา ประศาสน์วินิจฉัย	รองผู้จัดการ
๓. นายเฉลียว พิศลบุญทร	สมุหบัญชี
๔. น.อ. กীরติ ประจักษ์สุภานิติ	หัวหน้าผู้ตรวจสอบ
๕. นายชยุติ ยวนะวณิช	หัวหน้ากองงานสาขาและตัวแทน
๖. นายประหยัด จันทร์พวง	หัวหน้ากองวิชาการ
๗. นายบุญชัย ช. เสาร์สุวรรณ	พนักงานตรวจการ
๘. นายนิรันตร ывกยง	"
๙. นายสมพงษ์ สุวรรณเกษะ	ผู้จัดการสาขาเชียงใหม่
๑๐. นายพล กุรุพิลาคุปต์	" เพชรบูรณ์
๑๑. นายเกษม ปิยะวงศ์	" นครศรีธรรมราช
๑๒. นายประพจน์ สุวรรณพงษ์	" เพชรบุรี
๑๓. นายอุลิต เจริญศักดิ์	" อุตรดิตถ์
๑๔. นายอรุณ จารุจारी	" สระบุรี
๑๕. นายฉลาด วงษ์ระรา	" ชอนแก่น
๑๖. นายนิเวศน์ ไชยนิเวศน์	" แพร่
๑๗. นายกำรณ พรหมารัตน์	" สุโขทัย
๑๘. นายเกียรติ ชีระเกียรติ	" ปราจีนบุรี
๑๙. นายสมจิตต์ ตั้งสุรัตน์	" ปัตตานี
๒๐. นายจินดา จันทสมมติ	" ชัยภูมิ
๒๑. นายเขมี วรพนพิพัฒน์	รักษาการในตำแหน่งผู้จัดการสาขาระยอง
๒๒. นายคมกิต ศิริปฐ	" " " สุพรรณบุรี
๒๓. นายลิขิต เทพนิมิตร	" " " นครศรีธรรมราช
๒๔. นายบัณฑิต ไวลนอมสัทย์	ผู้ช่วยพนักงานตรวจการ
๒๕. นายวีระศักดิ์ ศิริกุล	"
๒๖. นายศิริ ภระมามร	ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบ

บรรดาผู้เข้าประชุมได้รวมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็น เพื่อพิจารณาวิธีปฏิบัติงานเรื่อง
ต่าง ๆ ของสาขา ช.ก.ส. ให้เป็นไปโดยรัดกุม เหมาะสม และโดยลี้ลับ ธนาคารจึงประมวลเรื่องทั้งหลายซึ่ง
ที่ประชุมได้พิจารณาไว้เป็นวิธีปฏิบัติของธนาคาร ให้พนักงานธนาคารพิจารณาศึกษาและถือปฏิบัติต่อไป

เรื่องที่ ๑ การหลีกเลี่ยงไม่ให้ทำงานสินเชื่อการ เกษตรของสหกรณ์หรือของธนาคารพาณิชย์

ตามหลักสินเชื่อการ เกษตร เกษตรกรควรกู้เงินจากสถาบันใดสถาบันหนึ่งเพียงแห่งเดียว
ถ้ากู้เงินจากหลายสถาบัน จะยากแก่การควบคุมการชำระหนี้เงินกู้ เกษตรกรโดยทั่วไปในประเทศไทย
มีรายได้จากการ เกษตรจำกัดมาก ถ้าเกษตรกรกู้เงินจากหลายทาง อาจเกินความสามารถชำระหนี้ของตน
และสถาบันที่ให้เงินกู้แก่เกษตรกรช้ำกัน ต้องแย่งกันเร่งรัดให้ชื้อชำระหนี้ให้ทันก่อน ทั้ง ๆ ที่ผู้ที่มีรายได้
ไม่เพียงพอ จะเกิดผลร้ายทั้งแก่เกษตรกรผู้กู้และสถาบันผู้ให้ โดยเฉพาอย่างยิ่ง ช.ก.ส. ให้เงินกู้
แก่เกษตรกรทั้งระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ระยะสั้นเพื่อการอื่น และระยะปานกลาง มีใช้ให้เงินกู้แต่เฉพาะระยะสั้น
เพื่อผลิตผลหลักอย่างธนาคารพาณิชย์บางธนาคาร จึงจำเป็นต้องควบคุมการชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้ายกจากรายได้
การ เกษตรทั้งหมด โดยไม่มีฝ่ายอื่นมาแย่ง

สหกรณ์การ เกษตร

นอกจากหลักที่กล่าวไว้ข้างบนนี้แล้ว สำหรับสมาชิกของสหกรณ์การ เกษตร เช่น สหกรณ์หาทุน
สหกรณ์เครดิตเพื่อผลิตกรรม ใดเงินกู้มาจาก ช.ก.ส. เอง ฉะนั้น ถ้าสาขา ช.ก.ส. ให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์
จะจำกัดมิให้ ช.ก.ส. ให้เงินกู้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรกว้างขวางออกไป อนึ่ง สหกรณ์การ เกษตรเป็น
สถาบันเดิมและเป็นลูกค้าที่ดีของธนาคารนี้ จึงสมควรที่สาขาของ ช.ก.ส. จะประสานงานกับฝ่ายสหกรณ์ เพื่อ
ให้ความสนับสนุนแก่สหกรณ์ด้วยดี ช.ก.ส. จึงถือนโยบายหลีกเลี่ยงไม่ให้ทำงานสินเชื่อการ เกษตรของสหกรณ์
และให้ความสนับสนุนแก่สหกรณ์ในทางที่ขอที่ควร ทั้งนี้ ขอให้สาขา ช.ก.ส. ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ในหมู่บ้านที่มีสมาชิกของสหกรณ์การ เกษตรอยู่หนาแน่น สาขาควรหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปดำเนินงาน
ในหมู่บ้านนั้น เพราะสหกรณ์ในท้องที่อาจขยายรับเกษตรกร เป็นลูกค้าต่อไปได้
๒. ในกรณีที่สหกรณ์การ เกษตรกำลังขยายรับสมาชิกเข้าใหม่ สาขาควรติดต่อกับพนักงานสหกรณ์
เพื่อทำความเข้าใจว่าฝ่ายสหกรณ์จะกันท้องที่ไว้เพียงใดในการขยายรับสมาชิก และจะขอให้สาขารอการดำเนินงาน
ในท้องที่นั้น ๆ มีกำหนดเวลาเพียงใด พนักงานกำหนดแล้ว สาขาจึงเข้าดำเนินงานในหมู่บ้านที่ไม่มีสมาชิกของสหกรณ์
การ เกษตรอยู่หนาแน่น
๓. มีสมาชิกของสหกรณ์หาทุนหรือสหกรณ์ประเภทอื่น จำนวนไม่น้อย ใดกู้เงินจากสหกรณ์ของตน
จนเต็มขั้นสูง และไม่ชำระหนี้เงินกู้ตามกำหนดหรือชำระเพียงเล็กน้อย ปล่อยให้เงินกู้ยืมนิ่งอยู่ (dormant)
มาเป็นเวลานาน สมาชิกดังกล่าวไม่ทำไหวงเงินกู้ของตนหมุนเวียนเลย จึงไม่อาจกู้เงินรายใหม่จากสหกรณ์
ได้อีกเพราะเงินกู้เต็มเต็มขั้นสูงอยู่ เมื่อไม่อาจกู้เงินรายใหม่จากสหกรณ์ ก็ว่ารายสหกรณ์ต่าง ๆ โดยนึกเป็น
ความจริง บุคคลเช่นนี้พยายามหาทางเขาเป็นลูกค้าของธนาคาร เพื่อแสวงวงเงินกู้รายใหม่ สาขาต้องพยายาม
หลีกเลี่ยงไม่ยอมรับบุคคลดังกล่าวเขาเป็นลูกค้าเลย เพราะยากที่จะค้นนิสัยเดิมที่ฝังอยู่นานจนเคยชิน ถ้ารับเข้า
เป็นลูกค้า ไม่ชำระเงินทางธนาคารจนเต็มขั้นสูงอีกและปล่อยให้เงินกู้ยืมนิ่งอยู่ จะเป็นผลเสียหายแก่ธนาคาร

๔. ในการที่สาขาจะดำเนินงานรับลูกค้าใหม่ในตำบลที่มีสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร พนักงานธนาคารพืงนำแบบ งก.๒ ที่ได้รับใหม่ ไปสอบทางที่ทำการสหกรณ์

รายที่สอบไ้ความว่าเป็นสมาชิกมีหนี้เงินกู้ยู่ทางสหกรณ์การเกษตร ให้พนักงานธนาคารชี้ค้คำคัดรายการของผู้นั้นในแบบ งก.๒ และจกแจงว่า "เป็นสมาชิกมีหนี้เงินกู้ยู่ทางสหกรณ์....." กับลงลายมือชื่อย่อและวันที่กำกับไว้

ส่วนรายที่สอบไ้ความว่าไ้ชำระหนี้เงินกู้ยู่ทางสหกรณ์เสร็จสิ้นและออกจากสหกรณ์แล้ว ให้พนักงานธนาคารขอสอบโดยละเอียดคว้ว่า ออกจากสหกรณ์ตั้งแต่เมื่อใด เพราะเหตุใด และการชำระหนี้เงินกู้ยู่ของผู้นั้นในสหกรณ์เป็นมาอย่างไร แล้วดำเนินการเป็นสองกรณีต่อไปนี้

- (๑) รายที่ไ้ความว่า การออกจากสหกรณ์มีเหตุผลอันสมควร เช่น เป็นผู้นี้มีเหตุทางขยายงานเกษตรไ้แน่นอน และต้องการเงินกู้ยู่จำนวนมาก แต่เกินวงเงินที่สหกรณ์จะไ้ไ้ จึงไ้ขอลาออกจากสหกรณ์แต่เดิมมากชำระไ้ไ้ไ้ ค้งนี้ ให้พนักงานธนาคารบันทึกไว้ท้ยแบบ งก.๒ ของกลุ่มนั้น
- (๒) รายที่ไ้ความเป็นอย่างอื่น เช่น ผู้นี้ถูกไ้ไลออกจากสหกรณ์ หรือแม้จะลาออกเพราะต้องการเงินกู้ยู่จำนวนมาก แต่การชำระหนี้เงินกู้ยู่ทางสหกรณ์แต่เดิมมาไม่ไ้เพียงพอ ปล่อยไ้ตอนเงินกู้นั้นไ้ยู่เป็นเวลานาน แม้ชำระบางกั้เพียงเล็กน้อย ห่างไกลจากกำหนดสัญญา เพิ่งมาชำระเสร็จเมื่อลาออกจากสหกรณ์ ค้งนี้ ให้พนักงานธนาคารชี้ค้คำคัดรายการผู้นั้นในแบบ งก.๒ และจกแจงเหตุผลกับลงลายมือชื่อย่อและวันที่กำกับไว้

วิธีปฏิบัติเช่นนี้ จะประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายโดยมิต้องสอบสวนรายการขอขึ้นทะเบียนของผู้สมัคร

ที่ไม่สมควร

๕. ในการประชุมกลุ่มลูกค้ครั้งที่ ๑ ให้พนักงานธนาคารแจ้งแก่ผู้แสดงความคิดเห็นเป็นซึ่งถูกคัดออกตาม ๔ วรรคสอง ว่าผู้นั้นไ้รับเงินกู้ยู่ทางสหกรณ์ สาขาจึงไม่รับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ และแนะนำให้ผู้นั้นค้งเป็นสมาชิกรับเงินกู้ยู่ทางสหกรณ์ต่อไป การแนะนำเรื่อกนี้ มีหัวข้องต่อไปนี้

- (๑) ข.ก.ส.พิจารณาการขอเงินของสหกรณ์การเกษตรอย่างรวดเร็ว ไม่ต้องรอสาขาทายแต่ก่อน สมาชิกสหกรณ์ซึ่งเงินโดยมีเหตุผลสมควรและถูกต้องตามข้อบังคับ จะไ้รับเงินกู้ตามความต้องการทันเวลา
- (๒) การกู้เงินทางสหกรณ์สองคนประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของสมาชิกเป็นอันมาก
- (๓) สำหรับสหกรณ์ในท้องที่ซึ่งการผลิตไ้ผลดีพอควร และสมาชิกส่วนใหญ่ชำระหนี้เงินกู้ไ้ไ้ทางราชการสหกรณ์ก็จะพิจารณาเพิ่มราคาประเมินของที่ดินจำนอง และเพิ่มขึ้นสูงของเงินกู้อีกตามสมควร
- (๔) สหกรณ์หาทุนเป็นสถาบันค้งเดิมของตน ไ้ช่วยเหลือบรรดาสมาชิกมากมาย ควรที่บรรดาสมาชิกจะรักษาความมั่นคงของสหกรณ์ไว้ เพื่อเป็นพิงพิ้วชีวิตตลอดจนลูกหลานของตนต่อไป และในภายหน้าอาจคว้เข้ากันเป็นสหกรณ์เกรคิตเพื่อผลิตกรรม ซึ่งสมาชิกจะไ้รับผลค้ยั้งขึ้นอีก

๖. ในการประชุมกลุ่มลูกคากรังที่ ๑ โทพนักงานธนาคารแจ้งแก่ผู้แสดงการประสงค์ขอขึ้นทะเบียน ซึ่งถูกตัดออกตาม ๔ วรรคสาม (๒) แต่เพียงว่า "ตามที่ไต่สวนทางที่ทำการสหกรณ์แล้ว สาขาเห็นว่าไม่ควรรับเป็นลูกค้า" ขอให้พนักงานธนาคารพยายามหลีกเลี่ยงการพูดมากกว่านี้ เมื่อผู้ขึ้นทะเบียนเหตุผลต่อไป ให้แจ้งว่าสาขาไต่สวนหลักฐานตามสมควร ขอให้ติดต่อตามผู้จัดการสาขา และผู้จัดการสาขาจะชี้แจงข้อที่สอบได้ ให้ทราบโดยเฉพาะ สาขาไม่ปรารถนาเปิดเผยข้อที่สอบได้ต่อผู้อื่น

๗. ผู้ถูกตัดออกตาม ๔ วรรคสองหรือตาม ๔ วรรคสาม (๒) ไม่ให้ลงลายมือชื่อเข้าประชุมกลุ่มลูกคากรังที่ ๑ และไม่ให้นำรวมในจำนวนผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าในกลุ่มนั้น ทั้งนี้ จึงไม่ต้องสอบสวนรายการขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า

๘. โทพนักงานธนาคารผู้สอบสวนเสนอแบบ งก.๒ ให้ผู้จัดการสาขาสอบเหตุที่ตัดออกตาม ๔ วรรคสอง และตาม ๔ วรรคสาม (๒) เมื่อผู้จัดการสาขาเห็นว่าสมควร ให้ลงลายมือชื่อย่อและวันที่กำกับไว้ด้วย

๙. ผู้ขอขึ้นทะเบียนที่ไต่สวนออกจากสหกรณ์ตาม ๔ วรรคสาม (๑) ให้เข้าประชุมกลุ่มลูกคากรังที่ ๑ และให้พนักงานธนาคารสอบสวนรายการขอขึ้นทะเบียนต่อไปได้ การสอบสวนรายการขอขึ้นทะเบียนในกรณีนี้ โทพนักงานธนาคารสอบถามควรวางออกจากสหกรณ์ตั้งแต่เมื่อใด และเพราะเหตุใด เมื่อตรงกับที่สอบมาจากทางสหกรณ์ ให้จดไว้ท้ายข้อ ๙ ของรายการขอขึ้นทะเบียน และลงวงเล็บไว้ว่าตรงกับที่สอบทางสหกรณ์

ในกรณี ให้บันทึกเรื่องการชำระหนี้เงินกู้ของผู้นั้นในสหกรณ์ตามที่ได้สอบได้จากทางสหกรณ์ ไว้ในรายงานประกอบรายการขอขึ้นทะเบียน ข้อ (๒) ให้หัวข้อข้อความข้อสุดท้ายสุจริตของผู้ขอขึ้นทะเบียน

๑๐. ตามที่กล่าวมาในเรื่องผู้ขอขึ้นทะเบียนที่ออกจากสหกรณ์ข้างต้น หมายถึงกรณีออกจากสหกรณ์ในระยะกระชั้นเพื่อขอเข้าเป็นลูกค้าของ ช.ก.ส. ส่วนกรณีออกจากสหกรณ์มากอนตามปกติ สาขาพึงสอบสวนพิจารณาตามปกติ อย่างไรก็ตาม เมื่อตามทางสอบสวนใดควรวางออกจากสหกรณ์การเกษตร ควรสอบถามทางที่ทำการสหกรณ์อีกชั้นหนึ่ง ถ้าปรากฏว่าออกจากสหกรณ์เพราะถูกไล่ออก หรือชำระหนี้เงินกู้ในสหกรณ์ไม่ได้ก็ สาขาไม่พึงรับเป็นลูกค้า

๑๑. ขอให้พนักงานธนาคารระมัดระวังการพูดจา อย่าให้เป็นการกระทบกระเทือนหรือตีตมงานสหกรณ์ เพราะเป็นงานที่ธนาคารต้องทำบำรุงทำนองเกี่ยวกับสาขาของธนาคารเอง

ทางปฏิบัติดังกล่าว ช.ก.ส. จะเสนอขอให้ทางราชการสหกรณ์แจ้งไปยังที่ทำการสหกรณ์ต่าง ๆ เป็นทางประสานงานในแนวเดียวกัน ถ้าสาขาใดมีอุปสรรคขัดข้องเกี่ยวกับที่ทำการสหกรณ์ใด ขอให้รายงาน ช.ก.ส. เพื่อติดต่อกับทางราชการสหกรณ์

ธนาคารพาณิชย์

โดยที่เกษตรกรควรกู้เงินจากสถาบันใดสถาบันหนึ่งเพียงแห่งเดียว เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมการชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าวข้างต้น ฉะนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์ ขอให้สาขา ช.ก.ส. ถิ่นปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. เมื่อสาขา ช.ก.ส. จะดำเนินงานในอำเภอซึ่งธนาคารพาณิชย์ให้เงินกู้การเกษตรอยู่ด้วย ขอให้สาขา ช.ก.ส. ติดต่อกับสาขาธนาคารนั้น ขอแลกเปลี่ยนรายชื่อและที่อยู่ของเกษตรกรลูกค้า (ไม่เกี่ยวกับจำนวนเงินกู้) เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เงินกู้การเกษตรแก่ลูกค้าซ้ำกัน

ถ้าสาขา ธ.ก.ส. มีอุปสรรคข้อใดในเรื่องนี้เกี่ยวกับสาขาธนาคารพาณิชย์ใด ขอให้รายงาน ธ.ก.ส. เพื่อเจรจาทางสำนักงานใหญ่ของธนาคารนั้น

๒. ในการที่สาขา ธ.ก.ส. จะดำเนินงานรับลูกค้าใหม่ในท้องที่ซึ่งธนาคารพาณิชย์ให้เงินกู้การเกษตร อยู่ควย สาขา ธ.ก.ส. พึงสอบแบบ งค.๒ ที่ได้รับใหม่กับรายชื่อเกษตรกรลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับมา หรือถ้ามิได้รับรายชื่อเช่นนั้น ก็ให้สอบถามในการประชุมกลุ่มลูกค้าครั้งที่ ๑ เมื่อใดความว้ารายใดได้รับเงินกู้ การเกษตรจากธนาคารพาณิชย์อยู่ ให้ปฏิบัติทำนองเดียวกับที่กล่าวใน ๔ วรรคสองในตอนก่อน และชี้แจงว่า ธ.ก.ส. ไม่ให้เงินกู้แก่เกษตรกรร่วมกับธนาคารพาณิชย์ ต่อเมื่อผู้นั้นชำระหนี้เงินกู้ทางธนาคารพาณิชย์เสร็จสิ้น และพ้นจากลูกค้าผูกของธนาคารพาณิชย์แล้ว อาจขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. ต่อไปได้ (เมื่อใดที่พิจารณา ตัดรายการของผู้นั้นในแบบ งค.๒ แล้ว ให้ถือปฏิบัติตามที่กล่าวใน (๗) และ (๘) ควบ)

๓. ในกรณีที่สอบถามในการประชุมกลุ่มลูกค้าครั้งที่ ๑ ใดก็ตามว่าผู้นั้นขอขึ้นทะเบียนชำระหนี้เงินกู้ ทางธนาคารพาณิชย์เสร็จสิ้นและพ้นจากลูกค้าผูกของธนาคารพาณิชย์แล้ว พนักงานธนาคารพึงแจ้งให้เตรียมหลักฐาน ไว้แสดงในการสอบสวนรายการขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ในการสอบสวนรายเช่นนี้ ให้พนักงานธนาคารตรวจดู หลักฐานและจดหมายเหตุ ๗ ของรายการขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ว่าชำระหนี้เงินกู้ทางธนาคารเสร็จสิ้นตั้งแต่ เมื่อใด มีหลักฐานอย่างไร แล้วดำเนินการสอบสวนพิจารณารายการขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าต่อไปตามปกติ

๔. พนักงานธนาคารพึงกำชับลูกค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เคยกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ว่า เมื่อ ธ.ก.ส. ได้รับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าแล้ว ขอให้เงินจาก ธ.ก.ส. แต่ทางเดียว ซึ่งจะได้รับเงินกู้การเกษตรตาม ความต้องการก็ว่าธนาคารพาณิชย์ ห้ามมิให้รับเงินกู้การเกษตรจากธนาคารพาณิชย์หรือจากทางอื่นต่อไปอีก ถ้าละเมิด สาขาจะระงับการให้เงินกู้ หรือสั่งให้หยุดจากการเป็นลูกค้า